

УДК 347.447.9

ПРАВОВІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО УЧАСТІ ТРЕТІХ ОСІБ ПІД ЧАС НАДАННЯ ЗГОДИ НА ВЧИНЕННЯ ПРАВОЧИНУ

Олег КУЗЬМИЧ,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри судочинства
Навчально-наукового юридичного інституту
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена аналізу правовідносин, які складаються у зв'язку з наданням у випадках, які передбачені законом чи договором, згоди на вчинення правочину на предмет участі в таких правовідносинах третіх осіб. Особлива увага присвячена дослідженню юридичної природи згоди в цивільному праві та правових наслідків її вчинення. З урахуванням того, що згода як односторонній правочин, є одним із юридичних фактів юридичного складу, яким опосередковується виникнення відповідних цивільних правовідносин, зроблено висновок, що особа, якою така згода надається, відповідає всім ознакам іншої особи, а не третьої. Водночас учасники цивільних відносин (ст. 2 Цивільного кодексу України), якими така згода надається, у разі виникнення цивільного правовідношення можуть набути статусу третьої особи, якщо таке правовідношення в силу своєї специфіки може належати до однієї з форм участі третіх осіб у зобов'язальних правовідносинах.

Ключові слова: згода, правочин, інша особа, третя особа, учасник цивільних правовідносин, цивільне правовідношення.

LEGAL STATUTES IN RELATION TO PARTICIPATION OF THE THIRD PERSONS AT GRANT OF CONSENT TO SETTLEMENT OF A LEGAL TRANSACTION

Oleh KUZMYCH,

Doctor of Law, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Legal Proceedings
of Educational and Scientific Law Institute of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

SUMMARY

The article is sanctified to the analysis of legal relationships, that is folded in connection with a grant in cases that is statutory or by an agreement, consent to the settlement of a legal transaction for the purpose participating in such legal relationships of the third persons. The special attention is sanctified to research of legal nature of consent in a civil law and law consequences of her feaseance. Taking into account that consent as unilateral legal contract, is one of legal facts of legal composition, the origin of corresponding civil legal relationships опосередковується that, drawn conclusion, that a person, that such consent in cases that is envisaged by an agreement or law given, answers all signs of other person, but not third. At the same time the participants of civil relations (a century 2 ЦК of Ukraine), such consent is given that, in case of origin of civil legal relationship can purchase status of the third person, if such legal relationship in force of the specific can belong to one of forms of participation of the third persons in obligation legal relationships.

Key words: consent, legal transaction, other person, third person, participant of civil legal relationships, civil legal relationship.

REZUMAT

Articolul este dedicat analizei relațiilor juridice apărute în legătură cu acordarea în cazurile prevăzute de lege sau acordul de aprobare a tranzacției pentru participarea la astfel de relații juridice terțe. O atenție deosebită este acordată studierii naturii juridice a consimțământului în dreptul civil și a consecințelor juridice ale comisiei sale. Având în vedere faptul că acordul ca un contract unilateral este una din structura juridică a faptelor juridice, care este mediată de apariția relațiilor civile corespunzătoare, concluzia că persoana căreia i se furnizează un astfel de consimțământ, întrunește toate semnele unei alte persoane, și nu al treilea. În același timp, participanții relațiilor civile (art. 2 din Codul civil al Ucrainei), că un astfel de consimțământ este dat, în cazul raporturilor juridice civile, poate obține statutul unui terț, în cazul în care o astfel de relație juridică în virtutea specificității lor poate aparține uneia dintre formele de participare a părților terțe în obligația relații juridice.

Cuvinte cheie: consimțământ, tranzacție, altă persoană, terță parte, participant la relația civilă, relație civilă.

Постановка проблеми. Проблематика участі третіх осіб у цивільних правовідносинах неодноразово перебувала в центрі уваги науковців, однак що стосується можливості визнання як третіх осіб учасників цивільних відносин, згода яких на вчинення правочину є одним із елементів складу юридичних фактів, яким опосередковується виникнення певного виду цивільних правовідносин, то це питання сьогодні є найменш дослідженим, про що свідчить аналіз доктринальних досліджень, що й зумовило актуальність тематики наукового дослідження.

Стан дослідження. Як свідчить аналіз доктринальних досліджень, юридична природа згоди як одного з елементів юридичного складу, яким опосередковується виникнення відповідного виду цивільних правовідносин, неодноразово ставала предметом уваги науковців, підтвердженням чого слугують праці таких авторів: В.В. Луця, О.В. Михальнюк, Р.І. Таш'яна, Ю.А. Дербаквої, Е.В. Дятлової та інших. Однак що стосується можливості визнання як третіх осіб учасників цивільних відносин, якими така згода у випадках, що передбачені договором

або законом, надається, то це питання не знаходило належної уваги серед науковців.

Метою й завданням статті є науковий аналіз проблематики щодо можливості визнання осіб, якими у випадках, що передбачені договором чи законом, надається згода на вчинення правочинів, як третіх осіб.

Виклад основного матеріалу. Участь третіх осіб у правовідносинах зобов'язального характеру опосередковується, як правило, в межах двох основних форм, у силу специфіки однієї з них треті особи є безпосередніми суб'єктами таких правовідношень, де правовий зв'язок останніх зі сторонами знаходиться в межах самого правовідношення, а в силу специфіки наступної – третя особа є стороною додаткового правовідношення, яке перебуває в безпосередньому правовому зв'язку з основним (головним), унаслідок чого її визнається стороною додаткового правовідношення третьою особою щодо основного (головного). При цьому незалежно від специфіки кожної з наведених форм ознаками, які характерні для третіх осіб, є такі: такі особи є суб'єктами цивільних правовідносин; володіють суб'єктивними правами та (або) обов'язками, мають можливість у той чи інший спосіб впливати на динаміку (рух) відповідного правовідношення, що не є характерним для інших осіб як учасників цивільних відносин (ст. 2 ЦК України).

Таким чином, залежно від форми участі в цивільних правовідносинах треті особи можуть виступати як безпосередні суб'єкти цивільного правовідношення, а також перебувати у правовому зв'язку з основним (головним) цивільним правовідношенням через існування додаткового, однією зі сторін якого вони виступатимуть.

Як відомо, цивільні правовідносини можуть виникати на підставі як одиничних юридичних фактів, так і складу юридичних фактів, одним із яких є згода, в останньому випадку таких учасників цивільних відносин (ст. 2 ЦК України), якими в випадках, що обумовлені договором або законом, надається згода на вчинення відповідних правочинів, у юридичній літературі іменують третіми особами. Так, пише Е.В. Дятлов, у випадках, які обумовлені договором чи законом, отримання такої згоди є однією з умов дійсності відповідних правочинів, а особи, якими така згода надається, є третіми особами, ними можуть виступати фізичні чи юридичні особи або публічно-правові утворення, які не є сторонами правочину й не беруть участі у формуванні та вираженні волі сторони такого правочину (тобто не є представником або особою, яку представляють, органом юридичної особи), але наданням згоди яких забезпечується як правовий інтерес цієї особи або сторони правочину, так і охорона та захист такого інтересу [2, с. 138–139].

Однак, перш ніж висловитися з приводу можливості визнання учасника цивільних відносин (ст. 2 ЦК України), яким у випадках, які передбачені договором чи законом, надається така згода, як третьої особи, варто передусім з'ясувати юридичну природу такої згоди.

За загальним правилом, така згода, про що свідчить аналіз норм цивільного законодавства (ст. 202 ЦК України), як і наукових джерел, відповідає всім ознакам, які характерними є для односторонніх правочинів. Так, пише Р.І. Таш'ян, незважаючи на те що згода виконує допоміжну функцію, вона є одностороннім правочинном, оскільки викликає окремі правові наслідки: шляхом висловлення згоди особа розпоряджається своїм правом, надаючи іншим права на вчинення певних дій [6, с. 139]. Ю.А. Дербакова з приводу «згоди» як юридичної дії в системі юридичних

фактів, якими опосередковується реалізація правосуб'єктності неповнолітніх осіб, висловила так: з одного боку, згода охоплюється дієздатністю неповнолітніх (у тому числі малолітніх), з іншого боку, ця дія батьків, усиновлювачів, піклувальника щодо правочинів неповнолітнього, який досяг 14 років, є необхідною ланкою в механізмі реалізації правоздатності неповнолітнього [1, с. 13–14].

У свою чергу, односторонні правочини, як правило, поділяють на правочини, які самостійно (автономно) тягнуть за собою динаміку (рух) цивільних правовідносин, і правочини, які мають допоміжний характер, є елементом юридичного складу, що тягне за собою настання відповідних правових наслідків. В останньому випадку, не породжуючи динаміки (руху) цивільних правовідносин, але будучи проміжним юридичним фактом, згода, як відзначається, є обов'язковою умовою укладення договору, тобто є необхідним елементом юридичного складу, який спрямований на виникнення договірних правовідносин [5, с. 106]. При цьому зауважується, що надання згоди на вчинення правочину є одностороннім правочинном, який має допоміжний характер, але не є елементом дво-(багато-)стороннього договору. Надання згоди (одностороннього правочину) є обов'язковим юридичним фактом, із якого зазвичай накопичується юридичний склад; до її отримання в тих випадках, коли згода визнається обов'язковою, всі вчинені дії розглядаються як дії, які не тягнуть за собою настання відповідних правових наслідків [5, с. 107]. Юридичний склад як підставу виникнення зобов'язальних правовідносин у юридичній літературі розглядають як комплекс різнорідних, самостійних життєвих обставин, кожна з яких може мати значення самостійного юридичного факту [4, с. 8].

Таким чином, у випадку із цивільними правовідносинами, виникнення яких обумовлюється складом юридичних фактів, одним із яких є згода, надання учасником цивільних відносин у випадках, які обумовлені договором чи законом такої згоди, жодних цивільних правовідносин не породжує, а отже, йтися про останнього як суб'єкта цивільного правовідношення не може, а це, у свою чергу, призводить до неможливості визнання його як третьої особи, оскільки, як уже відзначалося, остання як правова категорія має місце виключно в цивільному правовідношенні, але не поза ним. Якраз навпаки, такий учасник цивільних відносин відповідає всім ознакам, які характерними є для інших осіб як учасників цивільних відносин (ст. 2 ЦК України). Як уже відзначалося, інша особа як учасник цивільних відносин (ст. 2 ЦК України) не перебуває в жодних правових зв'язках із цивільним правовідношенням, яке взяте за основу, у зв'язку з чим як правова категорія знаходиться поза його межами, при цьому володіючи правомочностями, що є елементами цивільної правосуб'єктності.

Так, прикладом таких правовідносин є зобов'язання з договорів субкомісії, піднайму тощо. Як передбачено ч. 1 ст. 1015 ЦК України, за згодою комітента комісіонер має право укласти договір субкомісії з третьою особою (субкомісіонером), залишаючись відповідальним за дії субкомісіонера перед комітентом. За договором субкомісії комісіонер набуває щодо субкомісіонера права та обов'язки комітента (ч. 1 ст. 1015 ЦК України). У виключних випадках, якщо цього вимагають інтереси комітента, комісіонер має право укласти договір субкомісії без згоди комітента (ч. 2 ст. 1015 ЦК України). Комітент не має права без згоди комісіонера вступати у відносини із субкомісіонером (ч. 3 ст. 1015 ЦК України).

Як впливає з наведеного, комітент є особою, від надання згоди якої залежатиме можливість укладення комісіонером договору субкомісії. Згода комітента є одностороннім правочинном, правовим наслідком вчинення якого є виникнення в комісіонера права на укладення договору

субкомісії. Надання такої згоди комітентом ґрунтується на правомочності, яка є елементом його суб'єктивного права з договору комісії, а це свідчить, що хоча в аналізованому випадку згода надається не просто учасником цивільних відносин (ст. 2 ЦК України), а безпосередньо суб'єктом цивільного правовідношення, однак щодо складу юридичних фактів, якими опосередковуватиметься виникнення відносин із договорів субкомісії, комітент як сторона договору комісії відповідає всім ознакам, які характерними є для інших осіб як учасників цивільних відносин (ст. 2 ЦК України), у зв'язку з чим як таких підстав для визнання його як третьої особи немає.

З огляду на ч. 1 ст. 774 ЦК України, наймодавець, як і комітент є також особою, від надання згоди якої залежатиме укладення наймачем договору піднайму, зокрема, як передбачено положенням цієї правової норми, передання наймачем речі в користування іншій особі (піднайм) можливе лише за згодою наймодавця, якщо інше не встановлено договором або законом. У цьому випадку згода наймодавця, як і комітента, буде одностороннім правочином, на підставі якого в наймача виникне право на укладення договору піднайму. Як і комітент, наймодавець надає згоду на укладення наймачем договору піднайму, користуючись своїм правом сторони договору найму (оренди), у зв'язку з чим щодо правовідносин із договорів піднайму наймодавця, як і комітента за договорами комісії, варто також зараховувати до інших осіб як учасників цивільних відносин, а не третіх осіб як суб'єктів цивільних правовідносин.

Сказане стосується й правовідносин, які опосередковуються ч. 1 ст. 520 ЦК України, зокрема, як передбачено положенням наведеної правової норми, боржник у зобов'язанні може бути замінений іншою особою (переведення боргу) лише за згодою кредитора. Як випливає з наведеного, правочин про заміну боржника іншою особою (переведення боргу) може бути вчинений виключно за згоди кредитора, у зв'язку з чим останнього в цьому випадку варто також зарахувати до інших осіб. Це пояснюється тим, що надання кредитором згоди на вчинення цього правочину ґрунтується на правовому зв'язку з боржником у межах договірних зобов'язань.

Таким чином, як випливає з наведеного, як таких передумов для висновку про те, що правові зв'язки, які складаються у зв'язку з наданням згоди, яка у випадках, що передбачені договором або законом, є необхідною для настання складу юридичних фактів, яким опосередковується виникнення відповідних цивільних правовідносин, є такими, які за своїм характером опосередковують самостійну форму участі третіх осіб у цивільних правовідносинах, як і відповідно осіб як третіх, якими така згода надається.

Учасники цивільних відносин, якими у випадках, визначених законом чи договором, надається згода на вчинення правочину, є іншими, незважаючи на правовий зв'язок з однією зі сторін майбутнього правочину. Такою згодою опосередковується охорона та захист інтересів таких осіб як інших від правових наслідків правочину, який у майбутньому буде ними вчинений, що пояснюється юридичною природою такого правочину. Безпосередній правовий зв'язок зі стороною майбутнього правочину хоча й ідентифікує таку особу як суб'єкта цивільного правовідношення й наділяє її відповідним правовим статусом, водночас, ураховуючи, що її згода є одним із елементів складу юридичних фактів, яким опосередковується виникнення відповідного правочину, такий суб'єкт цивільного правовідношення щодо майбутнього цивільного правовідношення виступає саме як інша особа, а не третя.

Варто звернути увагу, що наданням згоди на вчинення правочинів може опосередковуватися не тільки охорона та захист інтересів учасників цивільних правовідносин, яки-

ми така згода надається, а й охорона та захист інтересів учасників цивільних відносин, котрим така згода надається. Наприклад, як випливає з аналізу ч. 1 ст. 32 ЦК України, законодавцем чітко визначено перелік правочинів, які можуть самостійно вчинятися особами з неповною цивільною дієздатністю. Водночас стосовно інших видів правочинів, то їх учинення, згідно з положеннями ч. ч. 2, 3 ст. 32 ЦК України, буде можливим виключно за згодою батьків (усиновлювачів) або піклувальників неповнолітніх осіб. Батьки (усиновлювачі) або піклувальники в цих випадках будуть іншими особами саме через правовий зв'язок з одним із суб'єктів цивільного правовідношення, яке виникне. Такий правовий зв'язок між ними існує ще до моменту виникнення такого правовідношення.

Наданням іншими особами згоди на вчинення правочину може опосередковуватися не тільки виникнення цивільного правовідношення, а і його зміна чи припинення, зокрема тим же правочином про відчуження неповнолітнім нерухомого майна тощо. Таким прикладом є також й інші правові норми, так, згідно зі ст. 32 ЦК України, ст. 177 Сімейного кодексу України, а також ст. 17 Закону України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 року № 2402-III, батьки не мають права без дозволу органу опіки і піклування укласти договір, який підлягає нотаріальному посвідченню або спеціальній реєстрації, відмовлятися від належних дитині майнових прав, здійснювати розподіл, обмін, відчуження житла, зобов'язуватися від імені дитини порукою, видавати письмові зобов'язання.

Так, положеннями ст. 12 Закону України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей» від 2 червня 2005 року № 2623-IV, вимагається отримання попередньої згоди органу опіки і піклування для здійснення будь-яких правочинів стосовно нерухомого майна, право користування якими мають безпритульні діти.

У контексті аналізованої проблематики не можна не звернути увагу й на ч. 1 ст. 523 ЦК України, зокрема, як передбачено положенням цієї правової норми, порука або застава, встановлена іншою особою, припиняється після заміни боржника, якщо поручитель або заставодавець не погодився забезпечувати виконання зобов'язання новим боржником. Як випливає з наведеного, правочин про заміну сторони в зобов'язанні (переведення боргу) за певних умов може вплинути й на динаміку (рух) іншого цивільного правовідношення, одна зі сторін якого перебувала в безпосередньому правовому зв'язку з договірним зобов'язанням, про заміну боржника в якому йшлося. Тобто правочин про заміну боржника в зобов'язанні (переведення боргу) за наявності ще одного юридичного факту може вплинути на динаміку (рух) іншого цивільного правовідношення, зокрема на його припинення. Можливість такого впливу випливає з такої форми участі третіх осіб у цивільних правовідносинах, якою опосередковується існування поряд з основним (головним) цивільним правовідношенням й іншого, додаткового, динаміка (рух) якого залежить від динаміки (руху) основного (головного), внаслідок чого вчинення того чи іншого правочину за певних умов призводить до настання відповідних правових наслідків для осіб, які не брали участі в укладенні такого правочину, але перебували з однією зі сторін такого правочину у відповідному правовому зв'язку.

Отже, як випливає з наведеного, крім договірних конструкцій із безпосередньою участю третіх осіб у цивільних правовідносинах, мають місце також договірні конструкції, виникнення яких впливає на правове становище третіх осіб як суб'єктів цивільних правовідносин, тобто осіб, які не мали ні безпосереднього, ні опосередкованого стосунку до укладення відповідних договорів, а також договірні конструкції, виникнення яких опосередковується згодою інших

осіб як учасників цивільних відносин. Якщо в останньому випадку йдеться про іншу особу як учасника цивільних відносин, з огляду на відсутність повного складу юридичних фактів, які необхідними є для виникнення відповідного правовідношення, то в першому й другому випадках йдеться про третіх осіб як суб'єктів цивільних відносин у межах кожної з окремих форм, якими опосередковується участь третіх осіб у зобов'язальних правовідносинах, зокрема безпосередньої та опосередкованої. У цих випадках треті особи є суб'єктами цивільного правовідношення, володіють суб'єктивними правами та (або) обов'язками, виступають у цивільних правовідносинах від власного імені (найменування), а отже, є належним чином ідентифікованими, а також володіють інтересом, що не є характерним для учасника цивільних відносин, яким надається згода.

Таким чином, як випливає з наведеного, згода, яка у випадках, що передбачені законом або договором, надається учасником цивільних відносин (ст. 2 ЦК України), правовим наслідком надання якої є виникнення суб'єктивного права в іншого учасника цивільних правовідносин на вчинення того чи іншого правочину, надається таким учасником цивільних відносин як іншої особи, а не третьою, у зв'язку з чим правові зв'язки, які охоплюються складом юридичних фактів, що є підставою виникнення відповідних цивільних правовідносин, не варто розглядати як правовідносин з участю третіх осіб.

З іншого боку, цивільні правовідносини, виникнення яких опосередковується складом юридичних фактів, одним із елементів якого є згода, в силу своєї специфіки можуть уже належати до однієї з форм участі третіх осіб у цивільних правовідносинах, де як остання виступатиме безпосередньою особою, якою у випадках, які передбачено законом або договором, така згода надавалася. Наприклад, за загальним правилом, законодавець не вимагає згоди кредитора при покладенні обов'язку боржника на третю особу (ч. 1 ст. 528 ЦК України), водночас, що стосується окремих видів зобов'язань, така згода вимагається, прикладом чого слугують зобов'язання з надання послуг, зокрема, як передбачено ч. 2 ст. 901 ЦК України, у випадках, установлених договором, чиявонець має право покласти виконання договору про надання послуг на іншу особу, залишаючись відповідальним у повному обсязі перед замовником за порушення договору. Як відзначено із цього приводу в юридичній літературі, така ситуація обумовлена тим, що для послугоотримувача важливою є особа послугонадавача [3, с. 10–12]. Отже, у випадку з договорами про надання послуг як іншої особи виступатиме безпосередньо кредитор основного (головного) цивільного правовідношення, яким надаватиметься відповідна згода, тому враховуючи, що покладення виконання може опосередковуватися також і правовими конструкціями з участю третіх осіб, зокрема договором на користь третьої особи (ст. 636 ЦК України), договором про виконання третій особі тощо, у цих випадках як третя особа з моменту укладення таких договорів виступатимуть безпосередньо кредитори основного (головного) цивільного правовідношення, згодою яких опосередковувалося покладення виконання. Отже, якщо на момент надання такої згоди останній як сторона основного (головного) цивільного правовідношення виступатиме як інша особа, то з моменту покладення виконання таким кредитором виступатиме вже як третя особа, зокрема в межах такої форми участі останніх у зобов'язальних правовідносинах є безпосередньою.

Аналізовані правові зв'язки до певної міри є суміжним з правовідносинами, якими опосередковується участь поручителя, гаранта та майнового поручителя як третіх осіб, оскільки в останньому випадку такі забезпечувальні механізми, як порука, гарантія, застава з участю майнового поручителя тощо, можна розглядати як такі, якими опосеред-

куюються відносини з участю третіх осіб тільки у випадку, якщо існуватиме основне (головне) цивільне правовідношення, в протилежному випадку, якщо таких критеріїв не буде для визнання відповідних суб'єктів цивільних правовідносин, – як треті особи. Аналогічно й у межах аналізованих правовідносин учасник цивільних правовідносин, згода якого була одним із юридичних фактів складу юридичних фактів, яким опосередковувалося виникнення відповідного правовідношення, є таким, який не відповідає жодній із ознак, яка характерною є для третіх осіб, оскільки відсутнє саме правовідношення зобов'язального характеру, яке в силу своєї специфіки належатиме до однієї з форм участі третіх осіб у зобов'язальних правовідносинах.

Висновки. Підсумовуючи, необхідно відзначити, згода, яка у випадках, передбачених договором чи законом, є необхідною для вчинення відповідним учасником цивільних відносин того чи іншого правочину, за своїм характером є одностороннім правочиним, правовим наслідком учинення якого є виникнення в іншої особи суб'єктивного права на укладення відповідного договору. Така згода є одним із юридичних фактів складу юридичних фактів, яким опосередковується виникнення відповідних цивільних правовідносин, а отже, учасник цивільних відносин, яким така згода надається, є іншою особою, а не третьою, у зв'язку з чим правові зв'язки, що складаються на етапі формування складу юридичних фактів форми цивільних правовідносин з участю третіх осіб, не набувають. Іншими словами, на етапі формування складу юридичних фактів, яким опосередковується виникнення відповідних видів правовідносин, ітися про виникнення як такого цивільного правовідношення не може, відповідно, й передумов для визнання учасника цивільних відносин (ст. 2 ЦК України), яким у випадках, що обумовлені договором чи законом, надається згода як третьої особи, не має. Такою особою є суб'єкт цивільного правовідношення, а оскільки цивільне правовідношення ще не виникло, тому, відповідно, і йтися про суб'єкта цивільного правовідношення не може, а отже, на цьому етапі такі учасники цивільних відносин (ст. 2 ЦК України) і надалі залишаються як інші особи. Водночас учасники цивільних відносин (ст. 2 ЦК України), якими така згода надавалася, у разі виникнення цивільного правовідношення можуть набути статусу третьої особи, якщо таке правовідношення в силу своєї специфіки належатиме до однієї з форм участі третіх осіб у зобов'язальних правовідносинах.

Список використаної літератури:

1. Дербакова Ю.А. Цивільна правосуб'єктність неповнолітніх: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». Одеса, 2014. 20 с.
2. Дятлов Е.В. Согласие третьих лиц на совершение сделки в гражданском праве: дисс. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. Москва, 2014. 160 с.
3. Михалюк О.В. Виконання цивільно-правового зобов'язання третьою особою у договорах про надання послуг: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». Київ, 2015. 16 с.
4. Пленюк М.Д. Юридичні факти як підстави виникнення цивільно-правових зобов'язань (теоретичні та практичні заходи): автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». Київ, 2017. 39 с.
5. Рожкова М.А. Юридические факты гражданского и процессуального права: соглашения о защите прав и процессуальные соглашения / Исслед. центр частного права. Москва: Статут, 2009. 332 с.
6. Таш'ян Р.І. Односторонні правочини у цивільному праві: монографія. Харків: Право, 2010. 200 с.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Кузьмич Олег Ярославович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри судочинства Навчально-наукового юридичного інституту Державного вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Kuzmych Oleh Yaroslavovych – Doctor of Law, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Legal Proceedings of Educational and Scientific Law Institute of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Olespas@rambler.ru

